

**E**l Ministeri d'Interior marroquí ha aconseguit imposar el seu criteri. La setmana passada un tribunal administratiu de Rabat va confirmar la prohibició del Partit Democràtic Amazic Marroquí (PDAM) i la seva dissolució definitiva. La primera reacció d'Ahmed Dgharni va ser mantenir la convocatòria del Consell Nacional que tenen previst celebrar l'11 de maig. "No ens quedarem de braços creuats davant d'aquesta decisió política, tendenciosa i racista. És la prova que el Marroc està dominat per gent a qui importa ben poc veure un país que cau en la desestabilització", va declarar Dgharni després que des del Ministeri d'Interior es qualificués de "normal" la decisió judicial i que s'apuntés a la "irritació" que provoca el PDAM al Marroc.

—El PDAM duu vuit anys intentant ajustar-se a la llei de partits marroquina i aquesta sentència obligarà que es replantegin el futur. Com va sorgir la formació política?

—Un grup de joves i d'intel·lectuals amazics vam llançar el projecte d'una organització política l'any 2000. La reacció de l'estat va ser atacar amb mètodes il·legals el naixement d'aquest partit. Ens van prohibir reunir-nos a Bouznika, prop de Rabat, el 2001. Érem un grup pacífic que pretenia renovar una ideologia, però des d'aquest moment ens van impedir entrar legalment en el sistema polític marroquí. A principis del 2005 vam constituir un comitè preparatori per fer un nou partit. Vam ser molt prudents en relació amb la llei, vam respectar els petits detalls, però el comportament de l'Administració va ser sempre la negligència i el rebuig. Es negaven a parlar amb nosaltres i ens van negar drets garantits per la llei; van prohibir a les ràdios i a la televisió parlar del nostre projecte. Tot i així, el juliol del 2005 ens van deixar fer una assemblea general a Rabat per a constituir el partit.

—Van aconseguir registrar-se al Ministeri d'Interior?

—L'Administració marroquina no respecta la legislació. No ens van permetre denunciar la situació que estàvem vivint. A més, la llei que regula la creació de partits polítics va ser renovada el 2006, cosa que ens va obligar a

Ahmed Dgharni és el fundador i secretari general de Partit Democràtic Amazic Marroquí (PDAM), l'única força política que defensa els interessos d'aquest poble en tot el Magrib. La setmana passada un tribunal va ratificar la seva il·legalització, no debades el PDAM és una formació que fa nosa al govern.



## “El govern marroquí no accepta el nom ‘amazic’”

adaptar els estatuts del partit i el programa polític en un congrés extraordinari que vam fer a Marràqueix. Les autoritats van tornar a actuar, la policia va envoltar l'edifici que havíem llogat per a reunir-nos. Van amenaçar el propietari de la sala. Però els congressistes van decidir mantenir la trobada i fer-la a l'aire lliure. El febrer del 2007 el Ministeri d'Interior va acceptar per fi que li lliuréssim el nostre projecte; ens van donar un justificant de recepció, cosa que ens va fer pensar que l'Administració respectaria la llei. Però en les eleccions de setembre del 2007 el Ministeri no ens va incloure a la llista de partits i vint-i-

vuit mesos després de la nostra creació, en lloc dels trenta dies que indica la llei, van posar una demanda als tribunals rebutjant la creació del partit.

—És a dir, les autoritats no han reconegut mal que haguéssiu format un partit?

—Ens van donar un rebut quan els vam lliurar el nostre projecte, estàvem reconeguts per la llei, però ells no ho assumeixen.

—Per què?

—Mai no hi he trobat una explicació raonable.

—Quin és el programa que defensa el PDAM?



de la família reial. Els altres partits polítics no parlen mai d'aquesta riquesa robada. No som un partit que se centri en una ideologia determinada, sinó que ho fa en la reforma econòmica i els drets socials i culturals; un partit basat en els costums de la nostra societat, en la seva antiguitat, mentre que els altres es basen en la ideologia liberal o socialista o en les creences religioses.

**—Per què creu que les autoritats han decidit acabar amb l'únic partit amazic?**

—Ningú no ho sap, perquè no ho expliquen. Més de dos anys després de la nostra creació, vam rebre un comunicat anunciant que s'obria un procés contra el nostre partit basant-se en diversos motius. El govern s'oposa al nom amazic, volen que el suprimim. Tampoc no accepten la nostra reivindicació de donar autonomia a les regions, perquè la política oficial només vol donar-la als sahrauís del sud.

**—Si als amazics no els deixen formar un partit sobre la base de l'article 4 de la llei de partits del 2006, que impedeix la formació de partits basat en conceptes lingüístics, religiosos o ètnics, com s'explica que s'hagin presentat a les últimes eleccions dues noves formacions islamistes?**

—La nostra situació es deu als resultats de les últimes eleccions de setembre del 2007. El boicot massiu va ser un cop molt fort per a l'estat; prop del 81 % dels inscrits a les llistes electorals no van votar, i hi va haver un milió de vots nuls. A més, els estudis indiquen que a les regions on hi ha majoria amazic és on més boicot hi va haver, com a Guelmin, Taourit, el Rif, els barris de Casablanca, on hi ha una base popular d'obrers que no va anar a votar. La població d'identitat amazic va fer boicot, per això el Ministeri d'Interior vol intentar ara reduir el boicot de cara a les eleccions municipals del 2009.

**“Hi ha procés obert contra nosaltres. El govern s'oposa al nom amazic, volen que el suprimim.”**

Aquest és el clima polític, tornem a viure un Marroc arcaic, de dominació de l'aristocràcia contra els descendents de les tribus.

**—També es van unir al boicot electoral el partit Anaj al Democratia, però ells no han estat prohibits...**

—És un partit d'esquerres, comunistes, però el poder sap que la societat no anirà amb els comunistes, que és una tendència que morirà sola. En canvi, els politòlegs de l'estat saben que l'amazic és la identitat de tot un poble. El comunisme no està en les famílies, és una ideologia, que en els països del tercer món, si no hi ha una revolució, no triomfa. La veritable esquerra no té veu al Marroc.

**—Quin percentatge de suport creieu que teniu?**

—Simbòlicament, molta gent està amb nosaltres, no hi ha un sol marroquí que ens ataquí, que en el seu cor s'oposi al nostre partit. Nosaltres tenim un nombre important de militants: la joventut, els desocupats, associacions de drets humans, en general la població marginada per la política de l'estat que no es veu representada pels altres partits polítics. És necessari que l'estat aturi la repressió que està exercint contra nosaltres per a saber qui ens dóna suport, perquè hi ha molta gent que ens declara el seu suport però ens demana que no ho divulguem.

**—Quanta gent amazic hi ha al Marroc?**

—La societat marroquina no es distingeix entre amazics i àrabs, és una barreja molt sòlida. La població de la qual podem parlar és la que manté la llengua i la tradició; l'altra comença a perdre la seva llengua, parlen el dariya, una llengua comuna que conté meitat tamazic, meitat àrab. Tots els marroquins parlen una mica de tamazic i una mica d'àrab. La gent que només parla el tamazic són prop del 30 %. El judici de l'estat contra el PDAM és contra els amazics, no contra un partit polític, perquè la supressió del nom amazic no afecta solament una associació o un partit, sinó tot un poble. És la primera vegada en la història del Marroc que l'estat porta de forma oficial la paraula amazic als tribunals.

**Carla Fibla**  
Rabat

—Donem prioritat als problemes dels amazics. En els programes d'altres partits marroquins la qüestió amazic ocupa un espai molt petit. En canvi, nosaltres li donem molta importància, insistint en l'autonomia de les regions, en la necessitat de canviar alguns articles de la Constitució en relació amb el rei, i sobretot en el dret de les tribus sobre l'explotació dels recursos naturals. El Marroc exporta quarantadós tipus de matèries primeres extremes de mines, mentre que poc després de la independència el país només exportava set tipus de minerals. Amb l'explotació de la fusta, els habitants que viuen prop dels boscos estan amenaçats per les expropiacions. El nostre programa polític denuncia tot això i demana que l'estat acabi amb aquesta pràctica i que els beneficis de les riqueses naturals arribin als habitants de la zona, que continuen vivint en la misèria. L'explotació de la fusta la fa una societat, l'ONA, que és propietat